

LỊCH SỬ ĐẢNG BỘ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

A. MỤC ĐÍCH – YÊU CẦU:

*** Mục đích: Giúp học viên thấy được**

- Lịch sử hình thành, đặc điểm, vị trí, vai trò của Đảng bộ Thành phố tham gia lãnh đạo nhân dân đấu tranh giành chính quyền, xây dựng, bảo vệ, đổi mới, mở cửa, hội nhập vào khu vực và thế giới.
- Những truyền thống tốt đẹp và bài học kinh nghiệm quý báu về lãnh đạo, xây dựng, phát triển Đảng bộ qua các thời kỳ lịch sử.

*** Yêu cầu:**

- Nâng cao nhận thức, tình cảm cách mạng, trách nhiệm xây dựng, chỉnh đốn Đảng bộ trong giai đoạn hiện nay; tin tưởng vào sự lãnh đạo đi trước và về trước trong sự nghiệp đổi mới, mở cửa hội nhập của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh.
- Vận dụng vào việc nghiên cứu, xây dựng Đảng bộ của từng đơn vị, địa phương cụ thể của Thành phố giai đoạn hiện nay.
- Tuyên truyền, giáo dục quần chúng hiểu, nhận thức đúng và thể hiện trách nhiệm bảo vệ, xây dựng, phát triển Đảng bộ thành phố.

B. KẾT CẤU NỘI DUNG, XÁC ĐỊNH TRỌNG TÂM CỦA BÀI:

Bài Lịch sử Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh được bố cục với 2 mục chính sau:

1. Khái quát những chặng đường lịch sử Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh từ năm 1930 đến nay.
2. Truyền thống và bài học kinh nghiệm về xây dựng, hoạt động của Đảng bộ Thành phố.

- * Trọng tâm của bài:** Được xác định là: Những đặc điểm nổi bật của Đảng bộ Thành phố trong 86 năm ra đời, tham gia lãnh đạo nhân dân đấu tranh giành chính quyền và xây dựng, bảo vệ Thành phố.

C. PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY VÀ ĐỒ DÙNG DẠY HỌC:

- Phương pháp thuyết trình.
- Phương pháp đối thoại, trao đổi với học viên.
- Sử dụng giáo án điện tử, máy chiếu.

D. TÀI LIỆU PHỤC VỤ SOẠN, GIẢNG:

1. Giáo trình môn học: Nguyễn Sỹ Nông (chủ biên), Môn học về thành phố Hồ Chí Minh cho cán bộ công chức, Nxb TP. Hồ Chí Minh, tháng 10 năm 2008.
2. Ban chấp hành Đảng bộ Đảng cộng sản Việt Nam thành phố Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng bộ Đảng cộng sản Việt Nam thành phố Hồ Chí Minh (1930 – 1975).
3. Ban chấp hành Đảng bộ Đảng cộng sản Việt Nam thành phố Hồ Chí Minh, Văn kiện Đại hội đại biểu lần thứ X, tháng 10 năm 2015.
4. Ban Tuyên giáo Thành ủy TP. Hồ Chí Minh, Những vấn đề chủ yếu của văn kiện Đại hội Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh lần thứ X nhiệm kỳ 2015 – 2020, Nxb Tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh, tháng 01-2016.

E. NỘI DUNG CỤ THỂ:

Tìm hiểu, nghiên cứu Lịch sử Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh phải dựa trên cơ sở, nền tảng những quan điểm, đường lối, chủ trương, chính sách và phương pháp... cách mạng của Đảng bộ Thành phố trong quá trình Đảng bộ ra đời, lãnh đạo, thực thi các nhiệm vụ cách mạng. Đồng thời, quá trình nghiên cứu phải gắn kết với những sự kiện, niên đại, nhân vật... quá trình diễn tiến của những chặng đường lịch sử Đảng bộ.

*** Bố cục:**

1. Khái quát lịch sử Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh.

1.1. Thời kỳ hình thành, tham gia sự nghiệp đấu tranh giành chính quyền cách mạng (1930-1945).

- Thành lập vào trung tuần tháng 3 năm 1930.
- Cơ sở, chỗ dựa, đảm bảo an toàn cho các cơ quan lãnh đạo của Trung ương.
- Hoàn thành vai trò là một trong những trung tâm của cách mạng Việt Nam.
- Góp phần quyết định thắng lợi cách mạng tháng Tám-1945 ở Sài Gòn-Nam bộ.

1.2. Thời kỳ tham gia sự nghiệp chiến tranh cách mạng chống thực dân Pháp, đế quốc Mỹ (1945-1975).

- Đi trước, mở đầu cho cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.
- Hoàn thành vai trò là chiến trường phối hợp, góp phần thắng lợi của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp.
- Hoàn thành xuất sắc vai trò là chiến trường chiến lược, địa bàn trọng điểm trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước.
- Về đích sau cùng, quyết định thắng lợi của cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước bằng chiến dịch Hồ Chí Minh toàn thắng.

1.3. Thời kỳ tham gia sự nghiệp xây dựng, bảo vệ, đổi mới xã hội chủ nghĩa; công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, mở cửa hội nhập (từ 1975 đến nay).

- Luôn giữ vững ổn định chính trị, trật tự xã hội.
- Xây dựng phát triển thành phố Hồ Chí Minh thành trung tâm kinh tế lớn nhất nước, trung tâm kinh tế hàng đầu của đất nước.
- Không ngừng cải thiện và nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân.
- Xây dựng, củng cố, ngày càng hoàn thiện hệ thống chính trị.

* **Các kỳ đại hội của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh.**

* **ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ I (có 2 vòng).**

- Vòng 1: Khai mạc 11/11/1976. Bế mạc: 20/11/1976. Có 439 đại biểu.
- Vòng 2: Khai mạc 18/04/1977. Bế mạc: 30/04/1977. Có 589 đại biểu thay mặt 28.079 Đảng viên.
- Ban Chấp hành được bầu 49 ủy viên (trong đó có 4 dự khuyết).
- Bí thư: Võ Văn Kiệt.
- Chủ tịch: Mai Chí Thọ.

* **ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ II.**

- Khai mạc: 14/10/1980. Bế mạc: 25/10/1980. Có 547 đại biểu thay mặt cho 37.000 Đảng viên.
- Ban Chấp hành được bầu là 55 ủy viên (trong đó có 4 dự khuyết).
- Bí thư: Võ Văn Kiệt
- Chủ tịch: Mai Chí Thọ
(Đến tháng 12/1981, đồng chí Nguyễn Văn Linh về thành phố làm Bí thư thay đồng chí Võ Văn Kiệt).

* **ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ III (có 2 vòng).**

- Vòng 1: Khai mạc 09/01/1982. Bế mạc 19/01/1982. Có 557 đại biểu.
- Vòng 2: Khai mạc 07/11/1983. Bế mạc 11/11/1983. Có 590 đại biểu thay mặt 46.907 Đảng viên.
- Ban Chấp hành được bầu là 58 ủy viên (trong đó có 2 dự khuyết).
- Bí thư: Nguyễn Văn Linh.
- Chủ tịch: Mai Chí Thọ

* **ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ IV.**

- Khai mạc: 22/10/1986. Bế mạc: 30/10/1986. Có 597 đại biểu thay mặt cho 63.306 Đảng viên.
- Ban Chấp hành được bầu là 68 ủy viên (trong đó 10 dự khuyết).
- Bí thư: Võ Trần Chí.
- Chủ tịch: Phan Văn Khải.

* **ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ V (có 2 vòng).**

- Vòng 1: Khai mạc 04/05/1991. Bế mạc 07/05/1991.
- Bí thư: Võ Trần Chí.
- Chủ tịch: Nguyễn Vĩnh Nghiệp.
- Vòng 2: Khai mạc 22/10/1991. Bế mạc 26/10/1991. Có 492 đại biểu thay mặt cho 78.400 Đảng viên.
- Ban Chấp hành được bầu là 51 ủy viên chính thức.
- Bí thư: Võ Trần Chí.
- Chủ tịch: Trương Tấn Sang.
(Hội nghị giữa nhiệm kỳ từ 28/03/1994 đến 31/03/1994 bầu bổ sung 11 ủy viên).

- * ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ VI.
 - Khai mạc: 08/05/1996. Bế mạc: 11/05/1996. Có 395 đại biểu thay mặt 85.000 đv.
 - Ban Chấp hành được bầu là 51 ủy viên chính thức.
 - Bí thư: Trương Tấn Sang.
 - Chủ tịch: Võ Viết Thanh.
 (Tháng 12/1996, đồng chí Nguyễn Minh Triết, Bí thư Tỉnh ủy Sông Bé được Trung ương điều động về làm Phó Bí thư Thành ủy, đến tháng 12/1997 Trung ương lại điều động đồng chí Nguyễn Minh Triết đi làm nhiệm vụ khác ở Hà Nội.)
- * ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ VII.
 - Khai mạc: 19/12/2000. Bế mạc: 23/12/2000. Có 399 đại biểu chính thức.
 - Ban Chấp hành được bầu là 51 ủy viên chính thức.
 - Bí thư: Nguyễn Minh Triết.
 - Chủ tịch: Lê Thanh Hải.
- * ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ VIII.
 - Trù bị: Ngày 05/12/2005.
 - Khai mạc: 06/12/2005. Bế mạc: 09/12/2005. Có 400 đại biểu chính thức.
 - Ban Chấp hành được bầu là 59 ủy viên chính thức.
 - Bí thư: Nguyễn Minh Triết.
 - Phó bí thư, Chủ tịch UBND: Lê Thanh Hải.
 - Phó bí thư, Thường trực Thành ủy: Lê Hoàng Quân.
 - Phó bí thư, Chủ tịch HĐND: Phạm Phương Thảo.
- * ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ IX.
 - Trù bị: Ngày 04/10/2010.
 - Khai mạc: 05/10/2010. Bế mạc: 08/10/2010. Có 449 đại biểu chính thức thay mặt cho 156.000 Đảng viên.
 - Ban Chấp hành được bầu là 69 ủy viên chính thức. Ban thường vụ: 17 đ/c.
 - Bí thư: Lê Thanh Hải.
 - Phó Bí thư, Chủ tịch UBND: Lê Hoàng Quân.
 - Phó Bí thư thường trực: Nguyễn Văn Đua.
 - Phó Bí thư: Nguyễn Thị Thu Hà.
- * ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ LẦN THỨ X.
 - Khai mạc: 14/10/2015. Bế mạc: 17/10/2015. Có 445 đại biểu chính thức thay mặt cho hơn 20 vạn Đảng viên.
 - Ban Chấp hành được bầu là 69 ủy viên chính thức. Ban thường vụ: 15 đ/c.
 - Bí thư: Đầu 02-2016, TW điều động đ/c Đinh La Thăng (Ủy viên Bộ Chính trị BCH TW khóa XII - Bộ trưởng Bộ GTVT) vào làm Bí thư Thành ủy TP.HCM.
 - Phó Bí thư, Chủ tịch UBND: Nguyễn Thành Phong.
 - Phó Bí thư thường trực: Võ Văn Thương. Đầu 02-2016, TW điều động đ/c Võ Văn Thương (Ủy viên BCT BCH TW khóa XII, Bí thư TW Đảng ra Hà Nội làm Trưởng ban Tuyên giáo TW.
 - Phó Bí thư: Nguyễn Thị Quyết Tâm.
 - Phó Bí thư: Tats Thành Cang.

Đại hội X Đảng bộ thành phố đã đề ra: 3 nội dung cơ bản

- **Mục tiêu tổng quát:** Đây là tư tưởng chỉ đạo của Đại hội.
“Xây dựng Đảng bộ thành phố thật trong sạch, vững mạnh; tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý Nhà nước; không ngừng đổi mới, năng động, sáng tạo, giữ vững ổn định chính trị - xã hội; nâng cao chất lượng tăng trưởng và năng lực cạnh tranh của kinh tế thành phố, gắn tăng trưởng kinh tế với phát triển văn hóa, xây dựng con người, thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội, bảo vệ môi trường; nâng cao phúc lợi xã hội và chất lượng cuộc sống của Nhân dân. Xây dựng thành phố Hồ Chí Minh có chất lượng sống tốt, văn minh, hiện đại, nghĩa tình; có vai trò động lực trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; sớm trở thành một trong những trung tâm lớn về kinh tế, tài chính, thương mại, khoa học - công nghệ của khu vực Đông Nam Á”.
- **14 chỉ tiêu chủ yếu, 12 nhiệm vụ và những giải pháp chủ yếu:**

7 chương trình đột phá:

1. **Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.**
2. **Cải cách hành chính.**
3. **Nâng cao chất lượng tăng trưởng, năng lực cạnh tranh của kinh tế thành phố, đáp ứng yêu cầu hội nhập.**
4. **Giảm ùn tắc giao thông, giảm tai nạn giao thông.**
5. **Giảm ngập nước.**
6. **Giảm ô nhiễm môi trường.**
7. **Chỉnh trang và phát triển đô thị.**

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Tổng bí thư Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, trong bài diễn văn tại Đại hội đại biểu lần thứ X của Đảng bộ thành phố nhiệm kỳ 2015 - 2020, ngày 14-10-2015, nhấn mạnh: Thành phố Hồ Chí Minh “**Là một địa bàn chiến lược trọng yếu**”, giữ “**Vị trí, vai trò đầu tàu về kinh tế - xã hội**” của Nam bộ, cả nước và khu vực Đông Nam Á. Lãnh đạo cách mạng ở một địa phương có vị thế, tầm vóc to lớn, Đảng bộ thành phố được Tổng bí thư Đảng khẳng định là “**một Đảng bộ lớn có vị trí rất quan trọng trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam và cả nước**”, được cả nước tin tưởng, giao phó cho Đảng bộ và Nhân dân thành phố đảm nhận, gánh vác “**nhiệm vụ nặng nề nhưng cũng rất vẻ vang**”. Đồng chí Tổng bí thư Đảng chỉ đạo: “**Đảng bộ và Nhân dân thành phố cần nhận thức và luôn có ý thức sâu sắc, đầy đủ về vai trò, vị trí quan trọng của Thành phố Hồ Chí Minh - một đô thị đặc biệt, một trung tâm lớn về kinh tế, văn hóa, giáo dục - đào tạo, khoa học - công nghệ, đầu mối giao lưu và hội nhập quốc tế; là đầu tàu, động lực, có sức thu hút và sức lan tỏa lớn đối với vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, có vị trí chính trị rất quan trọng của cả nước...**”, Đảng bộ và nhân dân thành phố có nhiệm vụ quan trọng là “**Xây dựng thành phố Hồ Chí Minh trở thành Thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình; giữ vai trò đầu tàu về kinh tế - xã hội; sớm trở thành một trong những trung tâm lớn về kinh tế, tài chính, thương mại, khoa học - công nghệ của khu vực Đông Nam Á**”¹.

¹ Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh, Văn kiện đại hội đại biểu lần thứ X, tháng 10 năm 2015, tr.49-56.

2. Truyền thống, bài học kinh nghiệm.

2.1. Đấu tranh cách mạng anh dũng, kiên cường; năng động, sáng tạo, chủ động, tích cực.

- Tuyệt đối trung thành, thấm nhuần đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, vận dụng đúng đắn, sáng tạo, phù hợp với đặc thù của Đảng bộ TP.
- Học tập, rèn luyện, là “tính Đảng” của Đảng bộ, của từng cán bộ, đảng viên.
- Lấy thực tiễn của TP làm tiêu chuẩn, làm thước đo.

2.2. Gắn bó máu thịt với nhân dân, làm tròn chữ hiếu với nhân dân.

- Thật sự lấy dân làm gốc, vì nhân dân phục vụ.
- Chăm lo xây dựng Mặt trận, các đoàn thể quần chúng.
- Xây dựng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân.

2.3. Đoàn kết, nhất trí về ý chí và hành động trong Đảng bộ.

- Xác định nhiệm vụ chính trị đúng đắn làm nội dung, căn cứ của đoàn kết.
- Thực hiện đầy đủ các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng.
- Xây dựng tình đồng chí yêu thương lẫn nhau trong Đảng bộ.

2.4. Nhân hậu, nghĩa tình, vì cả nước, cùng cả nước.

- Tranh thủ sự lãnh đạo, chỉ đạo của Trung ương; sự giúp đỡ của các địa phương trong cả nước.
- Phát huy nội lực của Đảng bộ và nhân dân TP là chính và quyết định.
- Tăng cường, mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế.

Đại hội X Đảng bộ thành phố đúc kết 5 bài học kinh nghiệm:

Thứ nhất, phát huy sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị và Nhân dân thành phố, truyền thống cách mạng kiên cường, đoàn kết, năng động, sáng tạo, nghĩa tình của Đảng bộ, chính quyền và Nhân dân thành phố...

Thứ hai, luôn nhận thức sâu sắc và xác định trách nhiệm rất cao về vai trò, vị trí của thành phố, là nơi hội tụ và lan tỏa, vì cả nước, cùng cả nước;...

Thứ ba, phát triển nhanh, bền vững; gắn tăng trưởng kinh tế với phát triển văn hóa, xây dựng con người, tiến bộ và công bằng xã hội;...

Thứ tư, phải chú trọng tổng kết thực tiễn, nhân rộng các mô hình, cách làm hiệu quả;..

Thứ năm, phải thực sự coi trọng công tác xây dựng Đảng bộ thật trong sạch, vững mạnh là nhiệm vụ then chốt;...

Câu hỏi: Phân tích 12 đặc điểm nổi bật của Đảng bộ thành phố Hồ Chí Minh? Theo đồng chí, Đảng bộ Thành phố có vị trí, vai trò như thế nào đối với sự nghiệp đổi mới, mở cửa hội nhập vào khu vực, thế giới, đối với quá trình công nghiệp hóa-hiện đại hóa đất nước? Liên hệ thực tiễn đảng bộ địa phương, cơ quan đơn vị công tác?